

ÉLETTÜNK

XLVIII. évf. 9. szám (48. Jg. Nr. 9.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2016. szeptember

A TALÁLKOZÓ OTTHON FOLYTATÓDIK

Ferenc pápa vezetésével július 31-én, vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött az Ifjúság Világtalálkozójának záró szentmiséje a Krakó közelében fekvő Irgalmasság kampuszon. A Szentatya homíliáját a lengyel és ósláv nyelven felolvasott perikópából kiindulva kezdte: Lukács evangélista (19,1–10) mondja el a történetet, hogy Jézus Jerikón áthaladva leszólítja a fáról a gazdag Zakeus vámost, mert nála akar megszállni.

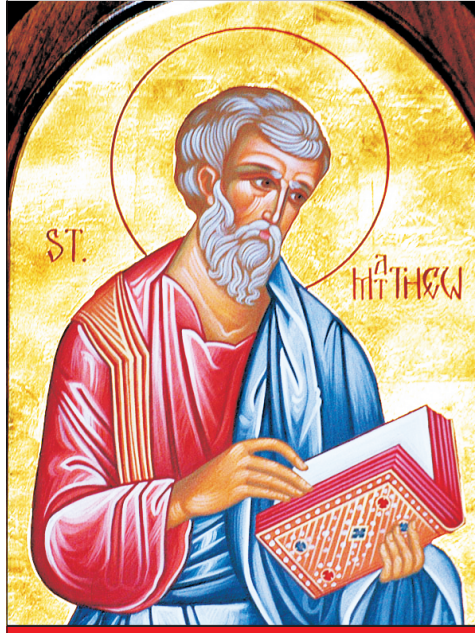
„A Jézussal való találkozás megváltoztatja Zakeus életét, mint ahogy ez ma itt mindegyikünkkel megtörténhet – fejtette ki a pápa. De Zakeusnak szembe kellett néznie legalább három akadállyal, hogy Jézussal találkozhasson, és ezek nekünk is szólhatnak.” A következő három akadályt fejtette ki Ferenc pápa: első az alacsony termet, második akadály a megbénító szegénység, harmadik a zúgolódó tömeg.

Alacsony termete miatt mászott fel Zakeus a fára, hogy láthassa az elhaladó Jézust. Ferenc pápa az „alacsony termetet” átvitt értelemben magyarázta, a keresztyének önbecsülésére és hitére alkalmazta, akiknek kevés az önbizalmuk. Pedig tudatosítaniuk kell, hogy valóban Isten gyermekei: Isten képére és hasonlatosságára vannak teremtve, a Szentlélek akar bennük lakni és az Istennel való örök örömeire hivatottak. „Ez a mi „termetünk”, ez a mi lelki önazonosságunk: Isten szeretett gyermekei vagyunk mindig. (...) Isten szeret bennünket úgy, ahogy vagyunk, és semmiféle bűn, hiba vagy tévedés ezt nem változtathatja meg. (...)”

Zakeus és a mi számunkra is a második akadály, hogy találkozunk Jézussal: a megbénító szegénység. A vámos ismert ember volt, neveléses volt, hogy kis termete miatt felmászott a fára. De legyőzte a szegénységérzetet, mert Jézus vonzása erősebb volt. Magatartása lecke számunkra is: nem kell kioltanunk a szép kíváncsiságot, hanem kockáztatni kell, mert az életet nem lehet dobozba zárni. (...) „Kedves Fiatalok! Ne szégyelljétek odavinni mindent a gyóntatószékbe. Gyengeségeiteket, fáradtságotokat, bűneiteket! Jézus meg tud lepni benneteket megbocsátásával és békéjével. Ne féljétek igent mondani Neki szívetek egész lendületével, és nagylelkűen követni Őt!”

Végül a harmadik akadály: a tömeg zúgolódása, Jézus váratlan gesztusának kritikája azért, hogy a bűnös vámosnál száll meg. Minket, titeket is akadályozhat a Jézussal való találkozásban, ha egyesek el akarják hitetni velünk, hogy Isten távol van, rideg, érzéketlen, jó a jókhoz, rossz a rosszakhoz. (...) Ezt mondhatják nektek: miért hisztek az irgalmasság szelid és alázatos erejében? Ne féljétek, hanem gondoljátok Jézus szavaira, e napok mottójára: Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak!

(Folytatás a 2. oldalon)

Szent Máté apostol
Ünnep: szeptember 21.

Máté apostolról, akinek sírját Salerno városában őrzik, nem sok olyan adat maradt ránk, amely történetileg hitelesnek tekinthető. (...) Euszébiosz, a történetíró püspök azonban közöl egy fontos ténnyt: Máté, mielőtt a pogány országokba ment volna, Palesztinában héberül hirdette az evangéliumot. Távozása előtt anyanyelvén írásba foglalta, és hátrahagyta a zsidókeresztyének számára. (...)

A Máté-evangélium azt mondja róla, hogy vámos volt és a Lévi nevet is viselte. Márk még azt is tudja róla, hogy Alfeus fia volt. (...) Lévi-Máté, a vámos Kafarnaumban dolgozott. (...) Mint vámos a zsidók szemében nyilvános bűnös, kizsájtott, tisztátalan ember volt. Jézus azonban megszólítja: „Kövess engem!”, és csakhamar vendége lesz Máténak. Úgy tűnik, e meghívástól Máté helyzete nem változott, sőt! A vallási vezetők ujjal mutogatnak most már nem csupán rá, a vámosra, hanem Jézusra is, aki odáig alacsonyította magát, hogy közösséget vállalt a bűnösökkel, a kizsájtottakkal. Máté pedig tudta, hogy amikor fölkel a vámaszta mellől, nem egy dúsgazdag ember társaságába került, hanem az Emberfia követője lett, akinek nemhogy elvámolni valójára, de még hajléka sincsen, ahol álomra hajthatná a fejét. Az Emberfiának azonban van hatalma a földön bűnöket megbocsátani! Ez a Jézus az irgalmasság evangéliumát hirdeti és cselekszi, és Máté azzal, hogy meghívást kapott tőle, ennek lett a részesévé! (...)

Elképzelhető, hogy Máté, aki az írás és a számolás művészetében jártas volt, a mennybemenetel után összegyűjtötte és írásba foglalta azt az anyagot, melyből később kibontakozott a teljes evangélium. Egy apró adat az ő keze nyomát őrzi: Máté evangéliumában meglepően pontosak a pénzzel kapcsolatos közlések. Többféle pénzt ismer, mint a másik három evangélista, és soha nem véti el, hogy milyen helyzetben miféle pénzzel kell fizetni!

Ennél azonban sokkal fontosabb számunkra, hogy Máténak köszönhetjük az Úr Krisztus szavainak és beszédeinek alapvető forrását. Az evangélium utolsó mondatai összefoglalják az Údvözítő szándékát, aki a bűnösökért jött, hogy Isten irgalmát hirdesse és megmutassa az embereknél. (...)

(Szentek élete)

TANÉVKEZDET ISTENNEL

Írta: Kránitz Mihály

Eltelt a nyár, kezdődik az iskola! Sokan szomorúan állapítják meg, hogy mily gyorsan elszaladtak a pihenés és a szabadidő napjai. Keresztyén szempontból azonban teljesen világos, hogy nincs két életünk: egy kényelmes és egy fáradságos, hanem csak egy életünk van, melyet mindig a jelenben élünk.

A naptár már azt mutatja, hogy vége a nyárnak, bár az idő még alkalmas lenne a pihenésre és a kikapcsolódásra, de az őszi évszak közeledte már lehetővé teszi, hogy a pihenésből merített erővel megkezdjük az év további részének komolyan vételét, illetve folytassuk azt, ami természetes módon vezet el a szellemi-fizikai fejlődés különböző állomásain keresztül életcélunk és feladataink hűségesebb teljesítéséhez.

Istennek terve van minden emberrel, s aki ezt felismerte, örömmel fedezi fel hivatását, amit nap mint nap meg kell erősítenie és tudja, hogy ideje van a szabadságnak és ideje van a munkának is. Az életet nem szórakozásra kaptuk, hanem arra, hogy együttműködve a Teremtővel felismerjük hivatásunkat itt a Földön, és munkánkkal, vallásos életünkkel részt vegyünk a világ megszentelésében.

A szeptember sokaknak a tanulás, illetve a tanítás kezdetét jelenti, másoknak esetleg a rendszeres munka következő hónapját, de mindenesetre számolnunk kell Isten jóságával és kegyelmével, aki megadta nekünk, hogy eljuthassunk életünk kibontakozásának új lehetőségéhez. Vannak, akik már nagyon sok kezdetet megéltek, és nem csak a szeptemberi tanévnyitót, hanem akár egy új munkahelyen való elindulást,

egy betegségéből való felépülést vagy bűneik megbocsátását követően egész személyük újjászületését.

Isten mindig új, mindig örök kezdet, vagy ahogy Szent II. János Pál pápa fogalmazott: „Isten mindig fiatal”. Nekünk szükségünk van időbeosztásra és tervezésre, hogy az a néhány évtized, amely kinek-kinek adatik, alkalmas legyen arra, hogy teljesüljön az, amit Isten rólunk elgondolt. Tulajdonképpen minden nap új kezdet számunkra, de szükségünk van hosszabb időegységekre is, hogy a megállíthatatlanul futó percek ne üresjáratként, hanem az Istennel való együttműködésként éljük meg, mint ajándékba kapott heteket, hónapokat és éveket.

Amikor Isten kezdetben megteremtette az eget és a földet, akkor rábízta az emberre az általa alkotott világot, hogy művelje és őrizze azt (Ter 2,15). Ő nem hagyott magunkra, hanem szüntelenül velünk van, és éppen a tőle kapott feladatokban tapasztalhatjuk meg gondviselő jelenlétét. Nem magunknak kell kitalálni életünk ritmusát sem, mert Isten már kezdettől fogva mindent jól elrendezett, hogy az ember összhangban éljen a természettel és az emberi közösséggel is.

(Folytatás a 2. oldalon)

IFJÚSÁGI VILÁGTALÁLKOZÓ KRAKKÓBAN

Kétmillió zarándok, köztük mintegy négyezer magyar fiatal számára ért véget az Ifjúsági Világtalálkozó Krakóban július 31-én. A világegyház legnagyobb ifjúsági eseménye elérkezett lezárásához, ám Ferenc pápa szavaival élve: az Ifjúsági Világtalálkozó valójában ma kezdődik és holnap folytatódik, amikor a Krakóban összegyűlt zarándokok hazatérnek otthonaikba. Ahogy Ferenc pápa fogalmazott: Jézus mindannyiunkhoz el akar jönni, nem áll meg Krakóban, és arra hív, hogy az Evangélium hiteles tanúságtevői legyünk.

A magyar fiatalok, akik Krakóban és a város környékén található településeken lettek otthonra, élő tapasztalatot szereztek nemcsak a lengyel vallásosságról, de a dél-lengyelországi kultúráról és vendégszeretetről is. A püspöki katekézisek, a csoportokat kísérő magyar püspökökkel való személyes találkozások, beszélgetések abban segítettek, hogy az Ifjúsági Világtalálkozó témája – „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat nyernek” – kézzelfogható valóság legyen a találkozó elmúltával is. Ahogy Beer Miklós váci püspök, az egyik katekézis vezetője hívta a fiatalokat: konkrét tetteikkel is legyenek az irgalmasság tanúságtevői azon a helyen, abban az élet helyzetben, ahova Isten állította őket.

Ahogy a magyar zarándokokat fogadó egyházközségek vezetői elmondták, az Ifjúsági Világtalálkozó nemcsak a külföldről érkező fiatalokat mozgatta meg, de a vendéglátó plébániákra és településekre is hatással volt. Az Ifjúsági Világtalálkozót több ezer, a világ minden tájáról

A pápa fiatalokkal a krakkói érsekségen

érkezett önkéntes segítette mind a központi programok, mind az egyházközségekben zajló események során. Az IVT önkéntesei között a magyar fiatalok is ott voltak: két hétig tartó munkájukkal előmozdítva a logisztikával, kommunikációval, közlekedéssel, zarándoktájékoztatással kapcsolatos feladatok elvégzését.

A magyar zarándokok magukkal viszik a Lengyelországban szerzett tapasztalatokat, és Ferenc pápa meghívását a következő Ifjúsági Világtalálkozóra, amelyre Panamában kerül sor 2019-ben. (Vatikáni Rádió/krakko2016.hu)

HITÜNK KÉRDÉSEI

Apokrif iratok

Ha megnézzük a magyarországi felekezeteket, több, ami összeköt bennünket, mint ami elválaszt. A Hiszekegyünk majdnem ugyanaz, az erkölcsstanunk szintén. Esetleg csak szigorúsága jelez más árnyalatot.

A számítógépemben van egy református énekeskönyv. Szerintem ezek az énekek minden katolikus templomban éppoly szépen hangzanának. Igaz, fordítva nem áll, sok katolikus énekekkel a református testvérek nem tudnának mit kezdeni. Ez nem jelenti, hogy valamelyik énekeskönyv jobb vagy rosszabb, hanem egyszerűen csak mások.

A Bibliára épül fel a keresztény vallás, ez a keresztények közös könyve. Itt viszont már eltéréseket tapasztalunk. A protestáns Bibliának kevesebb könyve van, mint a katolikusnak. Ha viszont az ortodoxok Bibliáját tartom kezemben, nekik még a katolikus bibliakönyvek sem elégségesek. Az ő Bibliájukban szerepel A Makkabeusok 3. és 4. könyve, Ezdrás 2. és 3. könyve és Manassé imája is.

Ahhoz, hogy megértsük, honnét ez a különbség, vissza kell menni az időszámítás elejére. Az alexandriai zsidó kolónia lefordította Kr. e. a III. században a Bibliát görögre. Mivel ők nem értettek és beszéltek héberül, a görög fordításra szükségük volt, hogy az idegen környezetben el ne veszítsék hitüket. Jeruzsálem küldte nekik az eredeti szent könyveket. Ők az összes szent iratot görögre ültették át, függetlenül attól, hogy héberül, vagy más fordításban volt ismeretes.

Az ószövetség görög fordítása éket vert a palesztinai és az alexandriai zsidóság közé. A szemleli függetlenné válásban Jeruzsálem a liberalizmus jeleit látta. Alexandriában a zsidók évente ünnepelték a hetvenes fordítást, mint Isten jótéteményének napját. Jeruzsálem a görög fordítás napját gyásznapként ünnepelte, és az aranybörjű imádságának napjához hasonlította.

A keresztények ezt a görög Bibliát használták, és később ebből készítették a latin és szír fordításokat. Ebből készült Szent Jeromos Vulgátája is. Az ókori zsinatok ezt fogadták el szent könyveknek.

A zsidóság Kr. u. 100 körül viszont felállította saját kánonját, amelyben nem fogadták el az alexandriai könyveket, ha nem szerepeltek a jeruzsálemi gyűjteményben is.

A keresztény Bibliában egység volt egészen a reformációig. A reformáció viszont nem a katolikus, hanem a zsidó kánon fogadta el hitelesnek az Ószövetség-

re vonatkozólag. A reformációt követőknek kevesebb könyvvel kell eljutni az örök boldogságra. Nekik nincs meg pl. a három ifjú himnusza a tüzes kemencében, amit mi katolikus papok vasárnaponként imádkozunk a breviáriumban. Azt is megtanultam, hogy ne ajánljam másvalású hallgatóknak Sirák fia tanácsát: Fiam, ha Istennek akarsz szolgálni, készülj fel sok megpróbáltatásra. A kánon a gyakorlatban azt jelenti, hogy mely könyveket használhatunk az istentiszteleten.

Eddig már sokszor használtam az *apokrif* szót. Jelentésének megértéséhez tudnunk kell, hogy az ókeresztény korból nagy számban maradtak ránk álnéven írt, vagy hamis szerzői adatokkal ellátott iratok. Az ilyen – akár tévedésből, akár tévesztési szándékkal –, hamis szerzői adatokkal megmaradt iratokat nevezzük pszeudoepigráfoknak. A megnevezés nem jelent tartalmi minősítést, csak egy a késő ókorra jellemző irodalmi jelenségről van szó.

Keresztény szerzők rendszerint az *apokrif* kifejezéssel illették az olyan iratokat, melyeknek eredetét homály burkolta, és szerzőiket nem ismerték. Az apokrif szakkifejezéssé vált a szentírási kánonba nem tartozó, a nyilvános, istentiszteleti felolvasásra nem alkalmas, de vallásos tartalmú iratok jelölésére. Az apokrifok tehát az ismeretlen eredetű, az újszövetségi kánonból kizárt, vallásos könyveket jelentik. Miután az apokrif kifejezés az Egyház által el nem ismert könyvet jelentett, az idők folyamán a szó jelentése a kétes eredetű, eretnek tartalmú iratok jelölésére is szolgált.

A *pszeudoepigráf* a keresztény szóhasználatban azokat az ószövetségi könyveket jelentette, melyek megtalálhatók voltak a hetvenes fordításban, de nem kerültek be a héber szentírási kánonba. Az ószövetségi pszeudoepigráfok és az újszövetségi apokrifok között az döntő különbség, hogy ez utóbbiak soha nem is számítottak sugalmazott kánoni könyveknek, míg az előbbieket a keresztényeknél azoknak számítottak. Az apokrif kifejezést Eusebiosz történetíró honosította meg a keresztény irodalomban. Pogány értelemben az apokrif olyan könyvet jelentett, melyet értéke vagy elvetendő volta miatt kellett titokban tartani.

Az apokrifok virágkora a II–III. század. A kánon lezárása után már nincs többé esélyük, hogy az Egyház elfogadja őket kánoni könyvekként. Megmaradtak azonban népszerű, épületes olvasmányoknak. Az apokrif evangéliumok, apostol-akták műfaj szempontjából megfeleltek a hellenista regénynek. Az volt a rendeltetésük, hogy a keresztényeknek szórakoztató olvasmányt nyújtsanak. Szívesen olvasták a keresztények az ószövetségi apokrifokat is. Néha át is alakították azokat a keresztény olvasótábor igényeinek megfelelően. A ránk maradt apokrifok sokszorosai a kánoni újszövetségi iratok számának.

A IV. században sokan állást foglaltak ellenük. De azért továbbra is olvasták, másolták, terjesztették őket. Nem minden apokrif eretnek irat. Olyan is van közöttük, melyet kifejezetten az Egyház tanításának védelmében írtak. A IV. század után átírták az apokrifokat, megtisztították őket az eretnek eszméktől.

Az apokrifok megírására igazolást találtak a szerzők Szent János evangéliumában: „Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni – azt hiszem –, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni.” (Jn. 21,25)

A „sok egyéb” elbeszélést találjuk meg az apokrifokban. Az elbeszélések anyaga eredetileg szájhagyomány útján terjedt, vándorolt vidékről-vidékre. (Homérosz eposzait is így terjesztették évszázadokon át.) Közben új elemekkel, új színekkel gazdagodott. A leírás után többször is átdolgozták őket a kor, vagy éppen az átdolgozó ötletei szerint. Ha az elbeszélés eretnek környezetbe került, szektás elemekkel telítették. A sorozatos átdolgozás nem idegen a hellénizmus szellemétől, a regények anyaga ugyanígy vándorolt területről területre, korról korra.

Nincs zsinati döntés, mely az apokrifokat elvetné. De a IV. századtól kezdődően az egyházatyák elutasító magatartást tanúsítottak velük szemben. Az ún. Decretum Gelasianum ugyan elítéli az apokrifokat, de ez nem tanítóhivatali döntés. A Decretum Gelasianumon kívül az egyházatyáknál számos apokrif-katalógust találunk. Az apokrifokkal szemben azért alakult ki az ellenszenv, mert az apokrifokat nagy nevek alatt terjesztették. Így próbálták becsempészni a normatív keresztény hagyományba. A tekintély, a név igen sokat jelentett az ókorban. A névvel együtt könnyen elfogadták a tartalmat is.

Gaál Jenő SVD

ben, hogy Istennel járja élete útját, s kérje az ő áldását.

Minden kezdet egyúttal lehetőség is arra, hogy átgondoljuk a múltat, és mint hívő emberek megkérdézzük magunktól, hogy tudtuk-e teljesíteni az elmúlt évszak, vagyis a nyár feladatait, kihívásait és lehetőségeit. Ezeket összegezve tudunk továbblépni, és nem csak sodortatva élni a különböző eseményektől. A szabadidő tartalmas eltöltését követően reménnyel tekinthetünk a jövőbe, mely Isten jóságából mindig a szellemi és a lelki növekedés új kezdetét jelenti számunkra.

Jézus az Isten szeretetét hozta el számunkra, úgy, hogy magára vette kudarcainkat, bűneinket, útjakezdéseinket, és a megtérés és a hit útját nyitotta meg. Ha ezen az úton haladunk, s a nekünk adott időt helyesen tudjuk felhasználni, akkor a Szentlélek elvezet minket a teljes igazságra, és földi életünket Isten dicséretében és a testvér szolgálatában tudjuk megélni. Megtapasztalhatjuk Isten jelenlétét, és így bármilyen helyzetben bátran ráhagyatkozhatunk a minket szerető Üdvözítőre, aki megígérte, hogy „én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). □

IMASZÁNDÉKOK

Szeptemberre

Egyetemes szándék: Hogy mindenki hozzájáruljon a közjóhoz és egy olyan társadalom építéséhez, amelynek középpontjában az emberi személy áll.

Napjainkban az emberi személy méltóságának előmozdítása érdekében az Európai Unió nagy súlyt helyez az emberi jogok ápolásának és védelmének szükségességére. Ez nagyon fontos és dicséretre méltó törekvés, hiszen még ma is sok esetben emberi személyeket csupán hasznosságuk miatt értékelt pusztá tárgyként kezelnek, melyeket ki lehet selejtezni, amikor gyengeség, betegség vagy öregség miatt haszontalanná válnak.

Beszélhetünk-e emberi méltóságról, amikor emberek nem fejezhetik ki szabadon gondolataikat, és nem vallhatják meg szabadon hitüket? Lehet-e szó emberi méltóságról, ha nem létezik olyan jogrend, mely korlátozza az erőszak használatát és biztosítja a törvény uralmát a zsarnokság fölött? Beszélhetünk-e emberi méltóságról, amikor különböző hátrányos megkülönböztetések érik az embereket? Elnyerheti-e emberi méltóságát az, aki nem jut hozzá a megélhetéshez szükséges javakhoz, és nem talál tisztességes munkát?

A személy méltóságának elismerése azt jelenti, hogy minden emberi személynek olyan elidegeníthetetlen emberi jogai vannak, amelyeket senki sem vehet el tőle önkényesen, gazdasági érdekekre hivatkozva.

Ugyanakkor ügyelnünk kell arra, hogy az emberi jogok hangoztatásakor ne essünk az individualizmus hibájába. Nem tekinthetjük az egyes emberi személyt a többi személlyel kapcsolat nélkül létező valóságnak. Az emberi jogok fogalmához lényegesen hozzátartozik az emberi kötelességek fogalma. Nem szabad elfelejteni, hogy minden ember valamilyen szociális hálózattal rendelkezik, melyben az egyének jogai és kötelességei a társadalom közjához kötődnek.

Az emberi jogoknak olyan kultúráját kell megvalósítanunk, amelyben a személyes jogok bölcsen össze vannak kapcsolva a közjával, vagyis a személyekből, családokból és kisebb-nagyobb közösségekből álló társadalom javával. Ha nincsenek összehangolva az egyének jogai a közjával, akkor az egyéni jogokat korlátlanul kezdik tekinteni, ez pedig konfliktusokat és összeütközéseket szül.

Az emberi méltóság transzcendentális jellege abban mutatkozik meg, hogy az emberi természetnek veleszületett képessége van a jó és a rossz megkülönböztetésére. Ezt az irányítót maga a teremtő Isten helyezte az emberbe. Minden embert különféle viszonyok kötik más emberekhez. Korunkban az európaiak legelterjedtebb betegsége a magányosság (...) Európa jövője a személyes emberi jogok és a közjó összehangolásának sikerétől függ. Ha Európa elfelejtené az emberi élet transzcendens dimenzióit, lassacskán elvesztené saját lelkét (...)

A transzcendencia iránti nyitottság hangoztatásával az emberi személy központi fontosságát szeretném kiemelni. E nélkül az emberek a pillanatnyi hatalmak játékszerévé válnak. Nemcsak az a hagyaték fontos, amelyet a múltban adott a kereszténység Európa kultúrájának, hanem főképpen az a segítség, amelyet a kereszténység ma kíván nyújtani Európa fejlődésének. E segítség nem veszélyezteti az Európai Unió intézményeinek függetlenségét, hanem gazdagítja azokat. Ez kitűnik azokból az ideákból, amelyek kezdetül fogva formálták Európát, vagyis a béke, a szubsidiaritás, a kölcsönös szolidaritás és az emberi személy tiszteltét valló humanizmus idejéja.

Ferenc pápa 2014. november 24-én az Európai Parlamentben tartott beszédéből

(Folytatás a 4. oldalon)

A TALÁLKOZÓ...

(Folytatás az 1. oldalról)

Álmodozóknak ítélnének benneteket, mert hisztek egy új emberiségben, amely nem fogadja el a népek közötti gyűlöletet, nem tekinti az országhatárokat korlátoknak és saját hagyományát önzés és ellenérzés nélkül őrzi. Ne bántortalanodjatok el: mosolyotokkal és nyitott karjaitokkal hirdessétek a reménységet és legyetek áldás az egyetlen emberi család számára, amelyet olyan jól képviseltek!”

Végül Ferenc pápa még hozzáfűzte: „Azt mondhatnánk, hogy az Ifjúsági Világtalálkozó ma kezdődik, és holnap folytatódik otthon, mert Jézus találkozik akart veletek itt, e szép városban és később is, eljön veletek otthonotokba, veletek van minden nap: a tanulmányokban, az első munkanapon, a barátságokban és a szerelemben, a tervekben és az álmokban. Mindent vigyetek eléje imáitokban! Jézus valamennyiteket nevének nevez, mint Zakeust. És most imádkozzunk csendben, hálát adva, hogy az Úr itt akart velünk találkozni.”

(Vatikáni Rádió)

TANÉVKEZDET...

(Folytatás az 1. oldalról)

Életünk így egy folyamatos jelen, és mindig egy folyamatos kezdet. Minden perccel, órával és nappal valami új kezdődik, amely megismételhetetlen, és ha ezt tudatosítjuk, akkor mindennapi tevékenységünk és egész életünk egy folyamatos utat jár be. Ennek az útnak van egy látható és egy láthatatlan oldala, s ez az út valójában mi magunk vagyunk, mert életünk formálása nemcsak kötelesség, hanem felelősség is. Az útkeresésben és az útkészítésben Jézusra is számíthatunk, aki mintát adott az Isten előtti kedves életre.

Most nemcsak az iskola vagy a munka kezdődik újra, hanem felszólítást kapunk az elkötelezett keresztény életre is, mely a Szentlélek műve, aki titokzatos módon működik bennünk, és vezet minket az új feladatok vagy a kihívások megoldásában. Emellett soha ne feledkezzünk el égi édesanyánkról, a Boldogságos Szűz Mária közbenjárásáról sem, aki gyermekeiként kísér bennünket, hogy se emberi gyengeség, se kísértés ne térítessen el minket attól a hivatástól, amelyet mindenki megkapott a keresztiség-

„A KERESZTÉNYEKNEK MINDIG VAN JÖVŐJÜK”

Április–májusban lelkipásztori látogatást tett Észak-Amerikában a magyar katolikus plébániaközösségeknél Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, akit tapasztalatairól kérdeztünk.

– Milyen tapasztalatokat szerzett egy hónapos észak-amerikai lelkipásztori látogatásán?

– Sok szép élményben volt részem a hosszú út során. Sok szentmisét mutattam be, huszonkét beszédet mondtam. Örömmel találkoztam a magyar fiatalokkal, a bérmelegzőkkel, beszélgettem a cserkészekkel és szüleikkel, a fiatal családokkal. Mindenütt feltűnő örömmel fogadtak a hívek és lelkipásztorok. Még a hét-köznapokon bemutatott szentmiséimen, találkozókra is sokan vettek részt. Természetesen szomorúságban is volt részem, főleg amikor a papi ellátás gondjairól kellett megbeszéléseket folytatnom. Erről a kérdéssel is sokszor kellett tárgyalnom a hívek képviselőivel, a lelkipásztorokkal és a helyi egyházmegyék vezetőivel. A magyar hívek mindenütt nagyon várják a jó magyar papokat. A magyar paphiány itthon és a külföldön is súlyos gondot jelent. Ezért hangoztatom oly sokszor, hogy imádkozunk sok jó papi hivatásért, hogy aztán külföldre is jusson közülük. Nem akármilyen papokra van szükségünk, hanem csakis igazi, jó, missziós lelkületű papokra, itthon és külföldön egyaránt.

– Hány magyar plébániaközösség működik Észak-Amerikában? Hány pap látja el a szolgálatukat?

– Az USA-ban 18, Kanadában 15, összesen tehát 33 a plébániaközösségek száma, bár ezek közül az Egyesült Államokban 9, Kanadában pedig 5 küzd a fennmaradásáért, a létéért. Az Egyesült Államokban 36 pap tevékenykedik többé-kevésbé a magyarok körében, Kanadában 26, de közülük, a 62 észak-amerikai pap közül elsődlegesen csupán 18 Amerikában és 17 Kanadában, a többi 27 segíti, illetve legfeljebb segítheti, ha egyáltalán, a magyar lelkipásztori szolgálatot. Közöttük persze vannak olyanok is, akik sohasem beszéltek anyanyelvünket, de magyar plébániát vezetnek, ahol a hívek magyarul imádkoznak, énekelnek és olvasnak a szentmiséken, de papjuk angolul beszél. Dallasban például több magyar szerzetes is él, de közülük főleg egy atya vezet a magyarok lelki szolgálatát.

– Van-e példa arra, hogy nem magyar pap áll a magyar plébániaközösség élén?

– A külföldi magyar lelkipásztori szolgálatban, Ausztráliát és Dél-Amerikát is beleértve, összesen 15 magyarul nem beszélő pap végez magyar lelkipásztori szolgálatot. Ez nagyon is lehetséges, ha a nyelvünket nem beszélő papnak igazi jó magyar szíve van, ilyenkor ez nem okoz semmiféle feszültséget. Ez főleg akkor megvalósítható, ha a magyar hívek elkötelezett módon vesznek részt az egyházközség életében; vannak magyar egyházközségek, ahol majdnem mindent a hívek végeznek, megszervezik a szentmiséket, a ministránsok és lektorok csoportját, az énekkart, az ünnepségeket és egyéb kulturális találkozókat, még a cserkészteket, a magyar iskolákat is, természetesen a plébános irányításával és vezetésével. Az észak-amerikai katolikus közösségek – hasonlóan más nyugati gyülekezetekhez – mélyen elkötelezettek a közösségek építésében. Ez itthon is példa lehet.

„Missziós lelkületre van szükség” (Fotó: Merényi Zita)

– Kiemelte az előbb a fiatalokkal történt találkozását. Milyen a korosztályok megoszlása az észak-amerikai plébániaközösségekben?

– Említettem, hogy az Egyesült Államokban 9, Kanadában 5 magyar lelkipásztori központ nagy küzdelmet vív a fennmaradásáért. Vannak azonban olyan közösségek is, amelyeket éveken keresztül a megszűnés fenyegetett, mostanra viszont megfiatalodtak. Clevelandben például éveken korábban már bezárták a templomot, de újra megnyitották. Aztán a visszahelyezett plébános is meghalt, és egy fiatal neveztek ki helyette. Erre még inkább fennállt a cserkészélet. Több helyen vasárnaponként tele van a templom imádkozó hívekkel, és ez nagy öröm számomra. Clevelandben az egyik péntek esti foglalkozás idején a helyi plébánossal végiglátogattam a cserkészorszöket és elbeszélgettem a cserkészek szüleivel, akik tevékenyen kiveszik részüket az egyházközség életében is. Ugyanezt a lelkesedést tapasztaltam Chicagóban, San Franciscóban, Montrealban és Torontóban is. San Franciscóban még tábori misét is bemutattam a szülőknek és gyermekeiknek, a cserkészeknek, akik éppen a neves Del Valle Regional Parkban táboroztak, San Franciscótól mintegy 130 km-re. Másnap aztán mégis szép számban jelentek meg a többi fiatal családok is San Franciscóból és környékéről a vasárnapi magyar szentmisén. De másutt is tapasztalható a fiatalok hasonló felzárkózása a magyar közösségekbe. A külföldi magyar egyházközségek összetétele mégis nagyon vegyes, hamar megváltozik, nagy a fluktuáció.

– Mennyire különböző a régebben ott élők és az újonnan érkezők lelki-szellemi állapota?

– Napjainkban ez teljesen különbözik, elűt az évtizedekkel korábban kivándorlóktól. Ma több kivándorló életében alig játszik szerepet a magyar kultúra, a magyar nyelv és a keresztény hit. 10-15 százalékuknál talán még komoly értékeket jelentenek a vallási és nemzeti értékek. Külföldön viszont sok embert vonz a magyar szó, és ők keresik a magyar közösséget. Akiben itthon is van affinitás a kereszténység és a magyarság iránt, az külföldön is keresi a magyar egyházi közösségeket, amelyeket aztán erősíteni fog. Ez tehát egy összetett kérdés, ezért nem lelkeselem, amikor itthon leegyszerűsítve írnak a külföldi magyarságról, mintha az ilyen vagy olyan lenne. A külföldi magyarság rendkívül összetett, az egyik helyen ilyen képet, a másikon viszont teljesen más képet mutat.

(Folytatás a következő lapszámunkban)

Bodnár Dániel/Magyar Kurír

SZENT MÁRTON TALÁLKOZÓ SZOMBATHELYEN

A Szent Márton Emlékév kiemelkedő eseményére, a Szent Márton Találkozóra július 9-én és 10-én került sor Szombathelyen. A kétnapos zárandok-, ifjúsági és családi találkozóra több mint húszezer résztvevő érkezett az egész Kárpát-medencéből a városba, ahol számos lelki és kulturális program – hangversenyek, filmvetítések, vetélkedő, játékok – várták az érdeklődőket. Az ünnepi nyitó szentmise főcelebránsa Ferenc pápa különleges küldötte Dominik Duka bíboros, prágai érsek volt. A vasárnap délelőtt 10 órakor bemutatott szentmisén köszönt el főpásztorától a Szombathelyi Egyházmegye.

A fő események az Emlékmű-dombon zajlottak. Több ezren vettek részt július 9-én a nyitó szentmisén, amelyet Dominik Duka bíboros, prágai érsek, Ferenc pápa személyes küldötte mutatott be. A latin nyelvű szertartáson koncelebrált Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius, Erdő Péter bíboros, Veres András, a Szombathelyi Egyházmegye apostoli kormányzója, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjainak jelentős része, számos határon túli magyar és külföldi püspök. A szertartáson jelen volt Kövér László, az országgyűlés elnöke, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, több államtitkár és a közélet további képviselői. A szentmisén részt vettek azok a zárandokok, akik a Szent Márton Zárandokvonattal érkeztek Budapestről Vas megye székhelyére.

Duka bíboros homíliájában Szent Márton életéről szólva úgy fogalmazott: „Ez a hitvalló, az első nem vértanú szent Galliában az egyházszervezet felépítésének egyik főszereplőjévé válik. Életszentiségében azonban lényeges szerepet játszik a felebarát szolgálata, amelyet mi caritasnak hívunk. ... Ha magunk elé idézzük Szent Márton történetét Szombathelytől Tours-ig, valójában az Egyház máig tartó története is megjelenik előtűnk. Nagyon is alkalmas, hogy felidézzük közös történetünket, amelyben majd egy évezreddel később bátor nők vállalnak diakóniai vagy karitatív szolgálatot a

közép-európai térségben, akik mind az Árpád-házból származnak. Szent Erzsébet Magyarországról, Lengyelországból Szent Kinga, de Szent Ágnes is Csehországból. Tudjuk, hogy mindez akkoriban nem Szent Márton sugallatára, hanem Assisi Szent Ferenc példáját követve történt. Ő ihlette meg annyira mélyen a mi mostani pápánkat is, aki olyannyira ragaszkodik az Egyház karitatív és szociális szolgálatához, felrzza a mai világot, különösen azt a részét, amelynek szívét a bőség eltompította... Ki kell mondanunk: ha nem az irgalmasság szellemében éljük a jelent, nem lesz jövőnk sem.” – mondta a prágai érsek. Duka bíboros beszédében Ferenc pápa szavait idézte, aki szerint „A békéhez és a boldog élethez vezető út azt jelenti számunkra, hogy készen kell állnunk a segítségnyújtásra, ugyanakkor ne felejtjük el a múltért való felelősségünket sem, hogy így hitünket szabadságban és kölcsönös tiszteletben élhessük a jövőben is.”

A szentmise végén Császár István helynök búcsúzott el a Szombathelyi Egyházmegye papsága és hívei nevében Veres András püspöktől, aki tízévi szolgálat után a nyugalmazott Pápai Lajostól veszi át a Győri Egyházmegye vezetését.

A Szombathelyi Egyházmegye Győrbe távozó főpásztora július 10-én, a szombathelyi székesegyházban bemutatott gitáros ifjúsági misén búcsúzott el egyházmegyéje híveitől, valamint Vas és Zala megye közéleti vezetőitől. □

SZENT MÁRTON-KÖRMENT PÁRIZS KÖZPONTI UTCÁIN

Franciaország május 21-én emlékezett meg Szent Márton születésének 1700. évfordulójáról. A szentmisék, imák és a körmenet Párizs központi templomai és utcáin zajlottak.

A program a 3. kerületben található Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett francia plébániatemplomban két szentmisével kezdődött. Az első francia nyelven 9 órakor, a másikat pedig 10.30-kor különleges formában, a tridentin rítus szerint mutatták be. A magyar hívek egy része, valószínűleg a környékesebb időpont miatt az utóbbit vett részt.

A délutáni program 14.30-kor a Szent Erzsébet-templomból induló körmenettel folytatódott. A menetben Szent Márton ereklyéjét vitték Párizs központi utcáin keresztül egészen a Louvre mellett található Auxerre-i Szent Germanus (St. Germain l'Auxerrois) templomig. Itt a hívők elimádkozták az Egyház hivatalos esti imáját, a vesperást, és meghallgatták Paul Préaux atya, a Szent Márton Papi Közösség országos elöljárója homíliáját. A papi közösség Szent Márton választotta pártfogójának, egyre több francia egyházmegyében és Franciaországon kívül is jelen van, sok papi hivatást számlál. A körmeneten, amelyet egy francia katolikus egyesület, az Oriflammes Egyesület szervezett, mintegy hétszáz hívő vett részt. Az egyesület célja az volt, hogy méltó módon tisztelegjen Szent Márton előtt, és hogy a szekularizált országban tanúságot tegyen a hitről. A kezdeményezéshez csatlakozott több párizsi és vidéki plébánia, papi közösség vagy intézet: a magyar szentről, Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett párizsi plébánia, mely helyet adott az ünnepség kezdetének, a Szent Jenő Plébánia (Pá-

Körmenet Szent Márton ereklyéjével

rizs másik központi plébániája), a Jó Pásztor Intézet (pápai jogú közösség, mely a tridentin rítusú szentmisét mutatta be, és amely jelen volt franciaországi szemináriumának növendékeivel), az auxerre-i Szent Germanus Plébánia (amely befogadta a körmenet végén a híveket esti imára), a keleti keresztények egy delegációja, az Ír Katolikus Misszió, valamint a franciaországi orosz ortodox szeminárium.

A körmenetet a Paris and District Pipe Band együttes nyitotta, klasszikus skót zenével, valamint a Hanzinne belga király fúvós zenekar zárta sort. Mindkét zenekar ünnepélyessé tette a körmenetet.

Magyarországot a Párizsi Magyar Katolikus Misszió hívei, Károlyi György nagykövet, és Lengyel Zita konzul asszony képviselte, kifejezve ezzel, hogy Szent Márton nem csak a franciák szentje, a magyarok is sajátjuknak tekintik és tisztelik.

Cibian Miklós

Gyerekeknek

SZENT MIHÁLY A DOMBTETŐN

Itt a szeptember, számokra is elkezdődött az iskola, a szüleik is visszazökkennek a rendes kerékvágásba a szabadság után. De azért még jó visszagondolni a nyári élményekre, igaz? Nekem is eszembe jutott egy régi, gyermekkori emlék: hittanos tábor a Balaton partján.

Az egyik reggel hosszú túrára indulunk a szállásunkról. Dombra fel, aztán le, a rekkenő hőségben – igazán embert próbáló feladat volt teljesíteni a kirándulást, de a végén kárpótolt a fáradalmakért az úti cél: egy kicsi kápolna a dombtetőn. Jó volt hűsölni a templomkert fái alatt az árnyékban, a kilátás pedig lenyűgöző volt: szinte az egész Balaton a szemünk elé tárult.

Amikor az egész hittanos csoport felért a kacskaringós gyalogúton a dombtetőre, az atya elmesélte a kis kápolna történetét: A legenda szerint 1729 telén 46 halász dolgozott a tó jegén, amikor rianás következett egy jégtábla levált, rajta a halászokkal. Hat halász azonnal meghalt, a többiek pedig a táblán sodródtak a biztos halál felé. Ekkor hirtelen megfordult a széljárás, a jégtáblát pedig kisodorta a partra a szél. A halászok csodás megmenekülésük után fogadalmat tettek, hogy kápolnát építenek a dombte-

tőn Szent Mihály tiszteletére. A halászok menekülésének állított emléket az egyik oltárkép, de ezt 1964-ben sajnos ellopták. A felirat így szól: „A jó Isten segítségével 40 ember egy jégdarabról megmenekült 1739.”

A katolikus hagyomány szerint Szent Mihály egyike a hét főangyalnak, ő a mennyei hadak nagy vezére és győztes harcosa. Mihály és Gábor arkangyal képe megjelenik a magyar Szent Koronán is.

Egy másik, világhírű Szent Mihály-dombról, illetve Szent Mihály-templomról már te is biztosan hallottál. Az is vízparton, magaslaton épült: az észak-franciaországi Mont-Saint-Michel. A legendák szerint 708-ban Szent Aubert-nek, Avranches püspökének megjelent Szent Mihály arkangyal, és megparancsolta, hogy a tengerből kiemelkedő sziklán építsen kolostort. Miután a püspök először nem tett eleget az utasításnak, az arkangyal lyukat égetett ujjával a püspök kalapján. A bencés kolostor azóta áll és fogadja a zarándokokat.

Ha a Balatonnál jársz, érdemes kirándulást tenni Szent Mihály dombjára. Ilyenkor szeptemberben különösen, hiszen szeptember 29-én ünnepli Egyházunk Mihály arkangyalt.

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (22.)

A Hit Gyülekezete, sok más pünkösdistá csoporthoz hasonlóan, új keresztény életstílust hirdet: örömet, bővelkedést, sikert, gazdagságot. Az öröm valóban a Lélek szerinti élet első jele a szeretet mellett. A hívő ember öröme Isten felé irányítja embertársait. A katolikus karizmatikus megújulási mozgalmak sem feledkeznek meg arról, hogy felhasználják mindazt, ami segíti az öröm kifejezését: éneket, zenét, táncot, vidámságot. Azonban ha a tánc, öröm az istentisztelet lényegévé válik, akkor már eltér Krisztus tanításától, aki eltörölte a régi áldozatot és a keresztet, kín és szenvedés közepette, vérét, vagyis magát adta tiszta áldozatul Istennek. A „rendes” lelki adományok: öröm, lelki szabadság és a rendkívüli jelek: nyelveken való beszéd, gyógyulások, megtalálhatók a katolikus karizmatikus megújulási mozgalmakban is, legfeljebb nem látványos reklámok kíséretében. Katolikus karizmatikusok sem felejtik el, hogy a legnagyobb isteni ajándék a szeretet (1Kor 13,13).

De a siker nem szükségszerű újszövetségi adomány, amint a Hit Gyülekezete D. Prince nyomán kiemeli. Aki az írásait olvassa, az a benyomás támad benne, hogy a Szentlélek eszközzé vagy bankárrá válik, akinek kimeríthetetlen kasszája arra jó, hogy minden vágyunkat kielégítse. Istennek nem írhatjuk elő, hogy mit tegyen, mivel ajándékoz-

zon meg bennünket. Ő jobban tudja, hogy mire van szükségünk. Még inkább elgondolkodtató, hogy a Hit Gyülekezete írásaiban nem találunk utalást, még kevésbé magyarázatot a nyolc boldogságról, ahol Jézus az első helyen a szegényeket hirdeti boldogoknak, sem a gazdag ifjúnak tett felhívásról, valamint arról sem, hogy mindenét el kell hagynia annak, aki Jézust közelről akarja követni, szolgálni (Mt 19,16–23). Arról sem olvashatunk ezekben a kiadványokban, hogy Jézus maga is szegényen élt, és kevés sikere volt; sőt csóddal, a bitófán fejezte be életét. Téves úton jár az a magát kereszténynek nevező csoport, amely a gyakorlatban nem a kereszt „balgaságát” hirdeti (1Kor 1,18–25), hanem e helyett más, tetszetősebb emberi értékeket: a sikert, a meggazdagodást helyezi vallási élete középpontjába, és felejteti akarja, hogy a bűn a keresztények között is felüti a fejét! Szent Pál nem dicsekedhetett sikerekkel sem Athénben, sem Korintusban. A földi siker, a gazdagság csalátek: megkeményítheti a szívet! A földön mindig velük maradnak az eredeti bűn következményei: a rosszra való hajlam gyökerei, a kísértések. Cserépedényben hordjuk kincünket! Nem vagyunk bebiztosítva a mennyországba, még a legmélyebb istenélmény által sem!

János atya Londonból

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Evangelizációs szándék: Hogy a keresztények az Evangélium követői legyenek, tanúságot téve a hitről, a becsületességről és a felebaráti szeretetről.

Isten igéje megmutatja nekünk, hogy Isten küldi azokat, akiket megszólít. Isten megszólította Ábrahámot, és azt mondta neki: „Menj ki földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok majd neked.” (Ter 12,1) Mózeset is megszólította az Úr, és küldte őt, hogy vezesse ki Isten népet Egyiptomból (Kiv 3,17). Jeremiásnak is ezt mondja az Isten: „Menj el, ahova csak küldelek.” (Jer 1,7)

Ma is megszólít minket Jézus: „Menjtek és tegyetek tanítványá minden népet!” (Mt 27,19) Minden keresztény hivatott arra, hogy elvigye az Evangélium világosságát azokhoz, akik még nem részesedtek benne.

Az Evangélium öröme az Evangélium hirdetésére indítja a tanítványokat. A hetvenkét tanítvány, akiket Jézus küldött, megtapasztalták ezt az örömet (Lk 10,17). Jézus maga „felujjongott a Szentlélekben” (Lk 10,21), amikor e tanítványok beszámoltak neki missziójuk sikeréről. Az öröm jelzi, hogy az Evangélium hirdetése gyümölcsöző.

Isten igéjének ereje kiszámíthatatlan. Olyan, mint az elvetett mag, mely magától növekszik (Mk 4,27). Az Egyháznak el kell fogadnia az Isten igéjé-

LEGYÜNK AZ IRGALMASSÁG TANÚI!

Európai Katolikus Vasutasok XIX. Kongresszusa

Az Irgalmasság szentévében a főnti mottóval tartották május 9. és 13. között a háromévente megrendezésre kerülő Európai Katolikus Vasutasok XIX. Kongresszusát a lengyelországi Lublinban. Hat ország százhusz résztvevője közül a magyar vasutasok sem hiányozhattak, élükön elnökükkel, Pásztóy Katalinnal és lelki vezetőjükkel, Molnár Ottó atyával.

A katolikus vasutasok bölcsője Franciaország, ahol 1898-ban laicista, vallásellenes környezetben krisztushívó vasutasok a Szűzanya (Notre-Dame de la Voie) oltalmában bízva szövetségbe tömörültek. Ennek mintájára több nyugat-európai országban hasonló egyesületek alakultak. Egyes országok szövetségei elérkezettnek látták a határok nélküli összefogás idejét, mondván, Isten Országja nem ismer határokat. 1951-ben Lourdes-ban első alkalommal találkoztak francia, belga, spanyol, olasz és német katolikus vasúti dolgozók. Az Európai Katolikus Vasutasok Kongresszusát először 1966-ban rendezték meg Würzburgban.

Európa erőszakos megosztottsága révén a vasfüggönytől keletre egy ilyen mozgalomba való bekapcsolódás, illetve ezeken a kongresszusokon való részvétel gondolata fel sem merülhetett. Csak a szovjethatalom összeomlását követően szerveződtek hasonló mozgalmak, a francia katolikus vasutasok (UCCF) hatóság segítségével előbb Lengyelországban, majd Magyarországon és egyéb kelet-európai országokban.

Ez a keletre való eltolódás bizonyos fokig tükrözi Európa és a keresztény világ átalakulását is. Míg a nyugati országok nagy részében a katolikus mozgalmak egyre jelentéktelenebbek lettek, sőt részben megszűntek, addig az újabb keletiek jelentősége megnőtt. Ezt a tényt erősítette meg, amikor a résztvevők a következő kongresszus helyszínéül a fehér-oroszországi Minszkot jelölték meg.

Fehéroroszország – hivatalos magyar nevén Belarusz Köztársaság – a nyugatabbról érkezőknek elzártsága miatt legalább olyan egzotikus úticél lesz majd, mint 25 évvel ezelőtt talán Lengyelország volt. A Vasutas Kongresszusok programjában ugyanis a közös ima, szentmi-

A magyar és a lengyel delegáció képviselői

sék és vallásos tematikájú előadások mellett helyet kapnak kisebb kirándulások. Az idei kongresszus résztvevői ellátogathattak a Lublin mellett fekvő egykori Majdanek koncentrációs táborba, a Varsói Felkelés Múzeumába, a lengyel kommunista rendőrség megbízásából brutálisan meggyilkolt, Boldog Jerzy Popieluszko atya sírjához, a Wąwolnicában található Mária-Kegyhelyre és a II. János Pál Lublini Katolikus Egyetemre, ahol a Szentatya tanított.

A látnivalók mellett a lublini kongresszus érdekes találkozásokban és beszélgetésekben is bővelkedett. Egy idős vasutas bácsi, Tadeusz Radomyski verseivel és 1956-os budapesti élményeivel lopta magát a magyar delegáció szívébe. Elmondása szerint a forradalom idején diákként tartózkodott a magyar fővárosban. A Bem-szobornál felszólalva hazája szolidaritását tolmácsolta a magyar népek. Bátor tettéért évekig keresték a hatóságok. Lengyelországba hazatérve folytatta a szabadságért vívott küzdelmet. Ennek nyomait a mai napig viseli, mivel csak saját községében huszonöt évvel verték meg a rendszer emberei.

Ilyen történetek és egyéb tanúságtételek segítenek a hitben egymás által meg erősödni. Példái annak, hogyan lehet valaki az irgalmasság tanúja.

Sahov Marianna

VAJDASÁGI MINISTRÁNSTALÁLKOZÓ

A tavalyi Nemzetközi Ministránstalálkozó résztvevőit várta a püspöki lakba Német László SVD nagybecskereki püspök július 5-én. A 2015-ös római találkozóon huszonegy ország mintegy 11 000 ministránsa vett részt, hogy együtt dicsőítsék az Urat és találkozzanak Ferenc pápával. A püspök atya, aki a CIM (Nemzetközi Ministráns Szövetség) elnöke, tavaly Rómában mint a találkozó főszervezője vett részt. Feladatai nem tették lehetővé, hogy személyesen kísérfje fiataljait a zarándoklatra, de több alkalommal

is meglátogatta őket. Az idei találkozó lehetőséget biztosított az élmények fellelevenítésére és új tervek készítésére. Jövőre, amennyiben igény mutatkozik, a fiatalokkal együtt Dél-Bánátban szerveznének többnapos táborát az egyházmegye gyermekei és fiataljai számára.

A találkozóról nem maradhatott el a hagyományos püspökségi ifjúsági menü – pizza és kóla –, amelyet a püspök atyával közös fagyizás zárt Nagybecskerek főterén.

(Nagybecskereki Egyházmegye)

nek ezt az erejét, mely meghalad minden számítást.

Életfontosságú az Egyház számára, hogy ma is útnak induljon, és hirdesse az Evangéliumot mindenkinél, félelem és kishitűség nélkül.

Az Evangélium öröme mindenkinek szól. Senki sincs kizárva. Ezt hirdették már a betlehemi angyalok is: „Ne féljete, ime nagy örömet hirdetek nektek, melyben része lesz az egész népnek!” (Lk 2,10)

A vándorló Egyház evangéliumhirdető tanítványok közössége, akik tudják, hogy az Úr kezdeményezte az Evangélium hirdetését, és ezért mi is bátran indulhatunk, megragadhatjuk a kezdeményezést, megszólíthatunk másokat, felkereshetjük az elmaradózókat, kiállhatunk az útkeresztvezető-

sekre, és szeretettel köszönhetjük a kivetettek, szavakkal és tettekkel részt vehetünk az emberek mindennapi életében, áthidalhatjuk a távolságokat, ápolhatjuk az életet, törődhetünk az elvetett maggal, és nem türelmetlenkedhetünk a konkoly növekedése miatt.

Krisztus tanítványa kész egész életét rátenni az Evangéliumra, és kész még a vértanúságra is. Célja azonban nem az, hogy ellenségeket kreáljon, hanem hogy az emberek befogadják az Evangéliumot, és megmutatkozzék annak felszabadító és megújító ereje.

Az evangelizáló közösséget öröm tölti be, és tudja, hogy miképpen kell és lehet „mindenkor örvendezni” (Fil 4,4).

(Ferenc pápa „Evangélium gaudium” kezdetű apostoli buzdítása nyomán)

„VELÜNK A LÉLEK”

Bemutatkozik a brüsszeli magyar katolikus közösség

Az Életünk dicséretes kezdeményezése az európai magyar katolikus közösségek és papjaik bemutatása. Szinte már minden jelentősebb közösség után most a brüsszeli szeretne hírt adni magáról. Tulajdonképpen nem is Brüsszelben élünk, illetve ott, de annak Ixelles nevű részében. A belga fővárosnak ugyanis nem kerületei, hanem „városai” vannak, afféle kommunák. Ezért szerepel a címünkben Ixelles (1050, Ixelles, Belgium). Persze nem lehet észrevenni, mikor lépünk át egyik városból a másikba, hiszen ugyanabban az európai, mozgalmas, kicsit (vagy nagyon) szemetes, szép és csúnyácska városban élünk: a „nagy” Brüsszelben.

A belgiumi magyar katolikus lelki gondozásnak történetét részletesen bemutatja Borovi József kitűnő monográfiája, amelynek adatait felhasználtam ezen beszámoló elkészítéskor.

A belgiumi magyar lelkészség 1930-ban alakult, jórészt állami kezdeményezésre. Az I. világháború után százával, ezrével érkeztek magyar családok, személyek nyugatra, többek között a belga bányavidékekre, gyáripari központokra. Sorban alakultak a magyar közösségek, a magyar iskolák. Az idők folyamán számuk jelentősen csökkent. Jelenleg két magyar katolikus központ működik az országban. Az egyik a német határ felé eső Liège városában, a másik Brüsszelben. A liège-i közösséget több mint hatvan éve Dobai Sándor főtisztelendő úr vezeti, aki a „magyarok mindenese”. Dobai atya, magas kora ellenére nem ismer fáradtságot: jelenleg öt egyházmegyében, kilenc helyen tart szentmisét.

A másik központ Brüsszelben található. Ennek története is a második világháború előtti időszakra nyúlik vissza. Az első Brüsszeli Magyar Ház a Gallai utca 102. szám alatt nyílt meg 1935-ben. A második világháború után tovább folytatódott a lelkesítő munka, amelyet most már emigráns papok vettek át. Déri Béla lelkesítő működésének ideje alatt 1955-ben sikerült megvásárolni a jelenlegi Magyar Házat (rue de l'Arbre Bénit, 123), amelyet Brüsszel város egykori építőmestere épített saját családjának. A magyar közösségnek lett saját otthona. A választott commune, Ixelles ma is a legdrágább brüsszeli „kerület”, pazar vilákkal, tavakkal, parkokkal, gyönyörű utcákkal. Na, a mi utcánk nem ilyen gyönyörű, Ixelles kevésbé szép részén található, busz is jár benne. Viszont közel van metróhoz, villamoshoz, buszhoz, üzletekhez, meg a Matonge nevű afrikai negyedhez. A kétemeletes ház jelenleg ma is azt a célt szolgálja, amelyet alapította 1955-ben elgondolt: „magába foglalja az itteni magyar katolikusok kápolnáját, a mindenkor brüsszeli magyar lelkész lakását és a belgiumi magyarság vallási, kulturális és szociális központját”.

A Magyar Ház védett épület, műemlék. Földszintjén található egy nagyobb díszterem (gyönyörű, faragott alakokkal díszített kazettás mennyezettel), egy aranyozott borítású, szintén kazettás, úgynevezett pompeji stílusú kisebb szoba és egy könyvtár, az első emeleten a kápolna és a lelkesítő lakrész. A ház egy magyarokból álló társulat (a belga jog szerint A.S.B.L.) tulajdonában van. A

„társulat” neve: *Mission Catholique Hongroise de Bruxelles – Brüsszeli Magyar Katolikus Misszió*. Az A.S.B.L. tagjai gondoskodnak a Ház fenntartásáról, szervezik a Magyar Ház programjait. Ezek részben a katolikus közösség összejövetelei, részben kulturális jellegű ünnepségek.

A külföldi magyar közösségek előbb-utóbb kénytelenek szembenézni az aszimiláció következtében beálló új helyzettel. A második-harmadik nemzedék egyre jobban beilleszkedik a befogadó ország társadalmába. A gyerekek helyi iskolákba járnak, és a beolvadást felgyorsítják a helyiekkel kötött házasságok. Ennek következtében a missziós közösségek egyre fogynak. Magyarországi európai uniós csatlakozásával lényegesen változott a helyzet. Brüsszelbe is sok új honfitársunk érkezett/érkezik ki hosszabb – rövidebb időre. Ez az új „nemzedék” megfitalítja a közösséget, új lélekkel erősíti a lelkészség életét.

Az utóbbi években azonban oly mértékben növekedett a Brüsszelben élő magyarság létszáma (persze lényegesen kevesebben vagyunk, mint a nagy németországi vagy ausztriai közösségek), hogy – főleg a gyerekeket érintő rendezvényekkel, programokkal – nagyobb termekkel rendelkező helyeket kell keresni. Így a táncos rendezvényeknek, a színházi előadásoknak, a különféle tanfolyamoknak már nem a Magyar Ház ad állandó otthont. De nem panaszodunk: kisebb csoportok, előadások, zenei rendezvények, ünnepségek számára a Magyar Ház mindig nyitva áll. Nagy élmény ám, amikor a Mikulásra váró kisgyerekek vagy a cserkészek zsbongása tölti be a házat!

A vasárnapi és ünnepnap szentmisét a Magyar Ház kápolnájában tartjuk, délelőtt 10.30, és délután 18 órai kezdettel. A délelőtti szentmise a „Családok miséje”, erre elsősorban a kisgyerekekkel rendelkező családokat várjuk. A délutáni „csendesebb”, nyugodtabb, ez az idősebb nemzedékek szentmiséje. Havonta egy alkalommal a woluwei Sainte-Famille templomban tartjuk a délelőtti szentmisét, a résztvevők nagy létszámára való tekintettel, délután 16 órai kezdettel, Ezen alkalmakkor az ifjúsági ének- és zenekar kíséri a szentmisét. A Sainte-Famille templom körül bőven van parkolóhely, a Magyar Ház

környékén nehezebb helyet találni az autók számára.

A szentmisékre örvendetesen sok kisgyereket hoznak el a szülők. A ministránsok hada körülveszi az oltárt, ami azért is nagy öröm, mert a belgiumi templomokban alig lehet már oltár körül szolgáló gyerekeket látni. Minden évben nagy ünnepe a közösségnek az elsőáldozás, nagyjából 15-20 kisgyerek szokott első ízben e szentséghez járulni. Bérmlás nincs minden évben, már csak azért sem, mert a serdülőkorba lépő fiatalok közül többen otthon folytatják középiszkolai tanulmányaikat.

Pár évvel ezelőtt megfogalmazódott az igény, hogy ne csak vasárnaponként, a nagy közösségben, hanem hét közben is összejöjünk, végezzünk közös imádságot. A brüsszeli közösségben több imacsoporthoz tartozunk. Ezek nem a Magyar Házban, hanem magánlakásokban gyűlnek össze, ezzel is hangsúlyozva az összejövetelek családi jellegét. Az imakörök a résztvevők, vagy valamelyik „alapító család” kezdeményezésére szerveződtek. Nyitottak, szívesen és örömmel fogadják új jelentkezőket. Két csoport vezetőjét kértem meg, hogy mutassák be röviden közösségüket.

Növekszik a brüsszeli magyarok létszáma

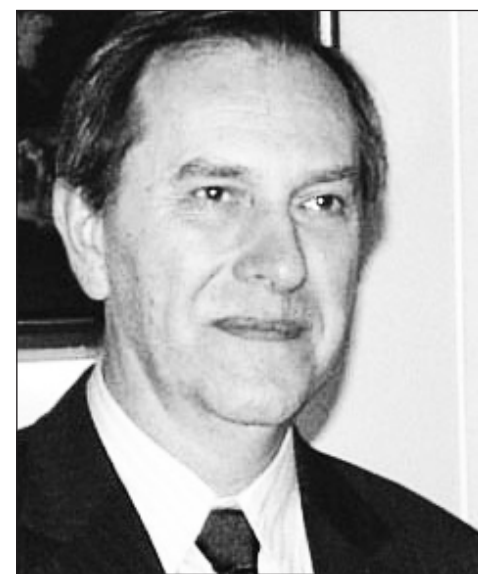
WIK

„Imakörünk 2009-ben alakult azzal a céllal, hogy hétköznap is legyen lehetőség beszélgetve, imádkozva elmélyedni hitünkben. A csoport tagjai Woluwe-Saint-Lambert-ből és a szomszédos kerületekből gyűlnek össze, ezért lett a csoport neve WIK, azaz *Woluwei Imakör*. Nagyjából háromhetente találkozunk. A vendéglátó a csoport valamelyik tagja. Az összejövetel beszélgetéssel kezdődik, 19.30-tól, a komoly program 20.30-kor indul. Az elmúlt hat év alatt sok szép emlékekkel, barátsággal gazdagodtunk. Fontos kiemelni, hogy nyitott jellege miatt mindig szeretettel fogadjuk az új érdeklődőket.” (A csoport vezetője Bergmann Gábor.)

Boldog-asszony imakör

„Boldog-asszony imakörünk tagjai immár 3 éve minden héten hétfőn délelőtt, magánházakban találkoznak, és imádkoznak együtt. Az alkalmak elején és végén énekelünk, utána rózsafüzért imádkozunk, beszélgetünk az aktuális témákról. Nagyon sok erőt kapunk, és Isteni kegyelmek sokaságát ezen alkalmak után. Olyan imákat, dalokat választunk, amelyek kisgyerekek mellett vagy velük együtt is könnyedén imádkozhatók. Tagjaink hús-vér feleségek és anyák, ugyanolyanok, mint bármilyen nő a világ bármelyik pontján. Rengeteg a feladatunk, sok rajtunk a nyomás, hogy meg tudjunk felelni az elvárások özönének. Jó feleség, jó anya szeretnénk lenni, de ezen túl a szüleink jó gyermeke, a barátnőnk jó barátja...”

Nem könnyű. De van bennünk még ezen túl is egy mély, belső vágy, ez pedig az Isten felé vezet, újra és újra. Nem azért, mert ne lenne elég a fenti szere-

Havas István piarista atya

peknek is megfelelnünk, hanem azért, mert tudjuk, hogy mindent amit teszünk, véső soron Istenért tesszük. Ő adta nekünk az életünket, ezért hálával tartozunk a szüleinknek. Ő adta nekünk a családot, ezért szolgáljuk őket szabadon, örömmel és szeretettel. Ő adja nekünk a közösséget, más istenkereső emberek közösségét, akik körében töltekezhetünk. Igen, összeszámolni is nehéz, mennyi mindent köszönhetünk neki!

Ha összegyűlünk, azért, hogy együtt legyünk az imádságban, akkor megosztjuk egymással az örömeinket, nehézségeinket. Együtt vagyunk, közösségben egymással és az Úrral! Felemeljük a szívünket, és így valahogy más síkra kerülnek a problémák. Más lesz a látókörünk középpontjában. Nem a nehézség súlyát fogjuk elsősorban érezni, hanem a miniket támogató és nagyon-nagyon szerető Istenünk erejét és békeségét.” (Jelentkezni Széchyiné Indra Krisztinél lehet.)

Bár ez utóbbi nem kifejezetten vallásos program, de nagy örömmel számolok be arról, hogy a régi, nagyszabású magyar bálók kistestvéreiként ebben az évben először tartottunk

Szent György-bált, kifejezetten a katolikus közösség számára. Remekül sikerült!

Magamról annyit, hogy 1950-ben születtem Budapesten. A Piarista Gimnáziumban töltött évek után jelentkeztem a Piarista Rendbe, majd tanulmányaim és felszentelésem után a rend kecskeméti és budapesti gimnáziumában tanítottam francia nyelvet és történelmet. Ez alatt az idő alatt hat osztálynak voltam osztályfőnöke. 2006-ban jöttem Brüsszelbe, ahol éppen nem volt katolikus lelképásztor, pár évre. A pár évből időközben tíz esztendő lett. Mivel szerzetesként csak előjárói engedéllyel lehet a rendi közösségen kívül élni, ez úton is szeretnék köszönetet mondani előjáróimnak, hogy az engedélyt minden alkalommal szívesen megadták.

Havi rendszerességgel tartok szentmisét Luxembourgban, az ottani magyar közösség számára, átlagban havonta a leuveni magyar Collegium Hungaricum-ban és évente három alkalommal Hágában, szintén magyarul.

Bár a belga egyház nagyon befogadó és tiszteli az idegenajkú közösségek különálló létét (a magyar közösség a *communauté d'origine étrangère* csoportjába tartozik), elvárják, hogy a közösségek legyenek kapcsolatban a helyi belga közösségekkel, illetve papjaik vállaljanak szerepet a helyi lelképásztorkodásban. Ennek a kívánalomnak mindig örömmel teszek eleget.

A Magyar Ház címe:
123, rue de l'Arbre Bénit,
1050 Ixelles, Belgium.
Tel.: 00 32 02 649-61-88

A lelkész elérhetőségei:
Tel.: 00 32 487 614 063
E-mail: havas@piar.hu

A belgiumi magyar cserkészcsapat tagjai

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyar-katolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombat este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 16.30-kor; E-mail: bnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorf Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatoként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kereztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnapként 10.00-kor, Felsőőr, vasárnapként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacs@yahoo.com Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Ft. Hájttár István, A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: hajtti80@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Béni 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Cibian Miklós főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Cibian Miklós főlelkész, mise minden 1. szombat 16 órakor: Orsolyiták kápolnája, 15, rue Soeur Bouvier 69005 Lyon, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

További szentmisék Franciaországban:

Grenoble: kéthavonta a hó harmadik szombatján 16-kor (12, av. Paul Vaillant Couturier, 38130 Echirolles – Don Bosco-templom) (szeptembertől számítva)

Nancy: kéthavonta a hó negyedik szombatján 16-kor (2, rue Sainte-Odile, 54600 Villers-les-Nancy – Szent Teréz-templom oratóriumában) (októbertől számítva)

Nizza: január, május és szeptember hó utolsó szombatján 14.30-kor (25, Bd. Comte de Falicon, 06100 Nice, Szent János evangélista templom)

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stoklosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D.. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, E-mail: augsburgi-misszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 óra, a hónap utolsó vasárnapján 16 óra. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelfeld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: migrans.hu

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau (Ungarische Mission Passau e.v.), Breslauer Str. 2., 94036 Passau. Tel.: (0151) 5181 7785 (Andreas G. Lehr világi elnök). Honlap: www.magyar.missio.passau.de, e-mail: info@magyar-missio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-151/15 92 52 03, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Fromern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagvasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratórium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.).

MÜNCHENI MAGYAROK ZARÁNDOKÚTJA FATIMÁBA

A müncheni magyarok csoportja május 7-én, szombaton kora reggel indult útnak Lisszabonba. Célunkat, Fatimát, a legismertebb Mária jelenések színhelyét, autóbusszal értük el. Első utunk az 1917-ben történt jelenések színhelyére vezetett. Szombati programunk a Jelenések kápolnájának szomszédságában lévő információs központ közeli helyiségében egy, a látókok és környezetük életét bemutató film megtekintésével folytatódott.

Lehetőségünk volt a Béke Angyalának kápolnájában magyar nyelvű szentmisén részt venni. Másnap végigjártuk a Magyar Keresztutat. Ezt az utat, a világ minden fatimai útkalauza így ismeri. Megálmodója Kardos Illés katolikus pap volt. Kivitelezésében – amelyet az emigrációban élő magyarok, főleg 1956-os menekültek adományából valósítottak meg – kiemelkedő szerepet játszott Kondor Lajos verbita atya, valamint Marek László építész, aki a stációk kis épületeit tervezte.

HIRDETÉSEK

Eladó Vindornyalakon a Hévízi-tótól 12 km-re, Keszthelytől (Balaton) 18 km-re festői környezetben fekvő, a Hertelendy Kastély-kúria közelében, panorámás, csöndes zöld környezetben 12 600 m²-es, 3 családi ház építésére is alkalmas telek. Érdeklődés: Zeitler 0049/1719750544.

Magyarországi, csinos, fiatalos 170/70 60 éves zongoratanárnő, hozzáillő, művelt, komoly partnert keres. Idegennyelv és távolság nem gond. E-mail: kermeggi@gmail.com.

Ausztriában működő és élő magyar cég, magyar ápolókkal, 14 napos turnusokban idősgondozást, ápolást végez. Tel.: Márta Vellner, 0043/0680-4417-705.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 EUR	
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schutzengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szűcsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserhádi Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

A Magyar Keresztútnál

Keresztúti ájtatosságunk megkoronázásaként a kápolnában magyar nyelvű szentmisét hallgattunk, majd a kis pástorok útján elmentünk szülőhelyükre, Aljustrelbe. Este rózsafüzér ájtatosságon és gyertyás körmeneten vettünk részt a Jelenések kápolnájánál.

Zarándok utunkat összegezve: nagyon sok ismeretet szereztünk, sok szép helyen jártunk. Láttuk a 15–18. századi Portugália mérhetetlen gazdagságát és pazarlását és az azt követő szegénység nyomait. De zarándoklatunk legörvendetesebb és örök, felejthetetlen emléke, tulajdonképpeni célja, Fatima. A boldogok sírjánál imáink tolmácsolásával kértük segítségüket, támogatásukat szeretteinknek, ismerőseinknek, mindannyiunknak.

Kalmár Sándor

FILMEK – HÍREK – LELKISÉG

Keresztény Élet PORTÁL

NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal: KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE H-1075 Budapest, Károly krt. 1.

Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97 Fax: (0036) 1/328 01 98

E-mail: eletunk@keresztenelet.hu www.keresztenyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző, Vincze András

Redakciónk és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR
Előfizetés ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

Druck:
Micropress Kft.
H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Közép-európai keresztény találkozó

Közép-európai keresztény találkozót tartottak július 7. és 10. között Budapesten. A „Föld sója” elnevezésű ökumenikus rendezvényt idén a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) szervezte. A rendezvényt beharangozó sajtótájékoztatót Fabiny Tamás, az MEE külügyi kapcsolatokért is felelős vezetője kiemelte: a találkozó célja, hogy az egyház kilépjen a templom falai közül. Kiemelt program volt július 9-én Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök pódiumbeszélgetése a reformáció és az egyházak európai jövőjéről. A három-négy évente megrendezett találkozó 25 éves múltja tekintetében, első alkalommal 1991-ben, a végnapjait élő NDK-ban rendezték meg, Magyarország pedig először adott otthont a programnak.

Boldoggá avatás

Ünnepélyes keretek között zárták le június 29-én, szerdán, Szent Péter és Szent Pál apostol ünnepén Isten szolgája Hám János boldoggáavatási folyamatának egyházmegyei szakaszát a szatmárnémeti székesegyházban. Az egyházmegyei szakasz három évig tartott. Ezt követi a vatikáni szakasz, amikor vatikáni szakértők, tudós teológusok ellenőrzik, ami az egyházmegyeiben történt. Ezután kerül az iratanyag a szenttéavatási kongregációhoz, ahol újabb vizsgálatok következnek. Hosszú tehát még az út, amíg boldoggá avathatják mondta Ruppert József piarista, az egyházmegyei szakasz posztulátora.

Magyar óvoda Kárpátalján

Magyar görögkatolikus óvodát avattak fel Kárpátalján. Július 6-án volt a Beregszászhoz közeli Makkosjánosiban, a magyar kormány támogatásával létrehozott Oltalom görögkatolikus óvoda ünnepélyes átadása. Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára az eseményen azt mondta: a magyar kormány, a magyar emberek mindig ott fognak állni azok mellett a kárpátaljai magyarok mellett, akik a nehézségek ellenére meg akarnak maradni a szülőföldjükön. Avató beszédében Soltész Miklós elmondta: a magyar kormány az elmúlt hat évben nemcsak a nemzetpolitikáján, hanem az egyházpolitikáján keresztül is támogatta a határon túli magyarokat és a többségi országukat is.

A Szatmári Egyházmegye napja

„Ezért a közösségért érdemes dolgozni és áldozatot hozni. Ezt a munkát és áldozatot megáldja az Isten.” – mondta Schönberger Jenő szatmárnémeti megyéspüspök a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye napján, melyet első alkalommal szerveztek meg július 23-án ab-

ból a célból, hogy hívek és papok, a közösségek más formában is találkozzanak, együtt, közösen alkossanak, de a be-mutató sátraik által meg is mutassák egymásnak életüket, tevékenységüket.

Szent György Lovagrend

A Szent György Lovagrend a Bajor-Magyar Fórummal közös rendezésben „Tradíció és modern” címmel a müncheni magyar főkonzulátus dísztermében szimpózium keretében tekintette át az ezer évre visszatekintő magyar-bajor kapcsolatok alakulását. A szimpózium végén a kép bal oldalán látható előadó, Andreas Lehr, a Nemzeti Gárda vezérőrnagya, a két ország közti kapcsolat elmélyítése terén kifejtett munkásságának elismeréséről Nemzeti Gárda tiszteletbeli ezredesévé nevezte ki a kép jobb oldalán álló, Münchenben élő újságíró, Engel Györgyöt, aki szintén tagja a Szent György Lovagrendnek.

Engel György tiszteletbeli ezredes (jobbra)

Titkárok találkozója

Az európai püspöki konferenciák titkárainak 44. találkozója idén Németországban, Berlinben zajlott június 30. és július 3. között Hans Langendörfer SJ, a Német Püspöki Konferencia (DBK) titkára meghívására. A találkozón részt vett Mohos Gábor, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára is. Az irgalmasság szentévében, szemünk előtt tartva a három kulcsszót (integráció, párbeszéd, alkotás), amellyel Ferenc pápa Európa hivatását jellemezte azon a napon, amikor átvette a Nagy Károly-díjat, a püspöki konferenciák titkárai a következő témákat vitatták meg: szolidaritás a migránsokkal és a menekültekkel (integráció), a családokkal (párbeszéd) és a földrészi püspöki konferenciáinak szolidaritása egymással (alkotás).

Magyar papszentelés Pozsonyban

A pozsonyi Szent Márton-székesegyházban június 11-én papszentelésekre került sor. Stanislav Zvolenský pozsonyi érsek hat diakónust szentelt áldozópappá, valamint négy seminaristát diakónussá a Pozsonyi Főegyházmegye szolgálatára. Köztük volt a somorjai Bošnják András magyar kispap is. Az érsek az ünnepi szentmise keretében diakónussá szentelte a magyar kispapot. Másnap, vasárnap délelőtt már Kollárik Dáviddal celebrált közös misét Somorján. □

PÜSPÖKKÉ SZENTELTÉK PINTÉR GÁBOR APOSTOLI NUNCIUST

Pietro Parolin bíboros, szentszéki államtitkár, a vatikáni diplomácia első számú vezetője július 15-én a váci székesegyházban püspökké szentelte **Pintér Gábor** pápai prelátest, velebusdói címzetes érseket, szentszéki diplomatát, a **Váci Egyházmegye papját**. A társszentelők **Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek**, valamint **Beer Miklós váci megyéspüspök** voltak. **Magyarországon először történt, hogy egy apostoli nunciust – kérésére – a saját egyházmegyéjében szenteltek föl püspökké.**

Ferenc pápa május 13-án kelt bullájával nevezte ki belorusziai apostoli nunciussá Pintér Gábort, egyben püspökké és az egykori velebusdói érsekség címzetes érsekévé emelte.

A szentelési szertartáson számos hazai és külföldi, világi és egyházi méltóság vett részt. **Orbán Viktor** miniszterelnököt **Semjén Zoltán** miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke képviselte; rajta kívül jelen volt **Soltész Miklós** egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, **Perényi János**, Magyarország ausztriai nagykövete és **Andrej Avramenko**, a Belarusz Köztársaság magyarországi nagykövetségének első tanácsosa.

Egyházi részről a 34 püspök és bíboros között volt a társszentelő **Erdő Péter** bíboros-prímás, esztergom-budapesti érsek és **Beer Miklós** váci megyéspüspökön kívül **Veres András** győri püspök, az MKPK elnöke; továbbá **Christoph Schönborn** bíboros, bécsi érsek, az osztrák püspöki konferencia elnöke, **Tadeusz Kondrusiewicz** minszki érsek, a belarusz püspöki konferencia elnöke; **Alberto Bottari de Castello** magyarországi és **Peter Stephan Zurbriggen** ausztriai apostoli nunciust; **Juliusz Janusz** korábbi magyarországi nunciust; a magyar püspöki kar tagjai, és több Kárpát-medencei magyar püspök.

Pintér Gábor c. érsek

A szertartás előtt Veres András az MKPK elnöke és Beer Miklós váci megyéspüspök köszöntötte a megjelenteket. A szentelési szertartás kezdetén felolvasták Ferenc pápa május 13-án kelt bulláját.

A szentmise végén Erdő Péter bíboros köszöntötte az új püspöket és a jelenlévőket, valamint köszönetet mondott Parolin bíborosnak és rajta keresztül a Szentatyának, hogy sze-

mélyesen jött el Magyarországra. Ebben a gondoskodó szeretet kifejezését látjuk – fogalmazott a bíboros.

Pintér Gábor korábban a katolikus médiumoknak adott interjúiban hangsúlyozta: bár papként soha nem szolgált Magyarországon, mindig fontosnak tartotta, hogy a magyar Egyházhhoz élő kapcsolatok fűzzék. A vatikáni diplomáciáról elmondta: ez a szolgálat – az Egyház mindenkor szabad működésének biztosítása mellett – az egyetemes emberi értékeket helyezi előtérbe, legfőbb feladatának az ember méltóságának, Istentől kapott jogainak védelmét tekinti. Fehéroroszországba való kinevezése óta ismerkedik az ország történelmével és kultúrájával. Örömmel látja, hogy az ortodox és a katolikus egyház közötti kapcsolat igen jó. Érseki jelmondatához – „*Gaudium et spes*” – híven örömmel és reménnyel készül új feladatára. □

GYÁSZMISE RÓMÁBAN TAKÁCS NÁNDOR PÜSPÖKÉRT

Engesztelő szentmisét mutattak be július 26-án, kedden reggel 8 órakor Rómában, a Magyarok Nagyasszonya-kápolnában a július 11-én elhunyt Takács Nándor nyugalmazott székesfehérvári megyéspüspökért – tájékoztatott Németh László olaszországi magyar főlelkész.

A szentmise főcelebránsa Németh László volt, akivel hat pap koncelebrált, köztük Tóth Tamás, a Pápai Magyar Intézet rektora.

A szentbeszédet Dózsa István enyingi plébános, a Székesfehérvári Egyházmegye vagyongazdálkodója mondta. Úgy emlékezett az elhunyt főpásztorra, mint aki a rákényszerített kántori állásban is meg látta Isten akaratát, és sohasem panaszkodott ezért. A szónok kiemelte, Takács Nándor mindig szépen és összeszedetten

végezte a liturgiát, példát adva ezzel papjainak.

Somorjai Ádám OSB, a Vatikáni Államtitkárság munkatársa felidézte az elhunyt megyéspüspök bátor kezdeményezését a rendszerváltást követő első római ministránszarándoklat megszervezésében.

A szentmisén részt vett Habsburg-Lotharingiai Eduárd, hazánk szentszéki nagykövete, valamint Komlóssy Györgyi konzul. A hívek között a Székesfehérvári Egyházmegyéből érkezett kis csoport is jelen volt. Az elhunyt püspök jelszavát idézve – „Krisztus szeretetével és Mária hűségével” – csendült fel a szentmise végén a régi magyar himnusz, a *Boldogasszony anyánk*.

Az elhunyt püspök földi maradványait július 27-én helyezték örök nyugalomra a székesfehérvári székesegyház kriptájában. □

Jakab Antal püspök szentbeszédei I–II.

I. kötet
Alkalmi beszédek
(464 oldal, keménytáblás)

II. kötet
Bérnálási beszédek
(312 oldal, keménytáblás)

A kétkötetes gyűjteményben a szerkesztők Jakab Antal püspöknek a gyulafehérvári érseki levéltárban rendelkezésre álló hagyatékát igyekeztek a teljesség igényével feldolgozni. Céljuk elsősorban Jakab püspök segédpüspöki és megyéspüspöki idejének ilyen irányú dokumentálása volt, illetve hogy e két évtizedben (1972–1992) elhangzott és az irathagyatékban megtalálható prédikációit mindenki számára hozzáférhetővé tegyék. Akik hallották őt beszélni vagy olvasták írásait, szembesülhetnek a sajátos Jakab Antal-stílussal; a szerkesztők ezt igyekeztek hűen visszaadni, a szövegek eredetiségét megőrizve. A gyűjteményhez Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Jakab Antal püspök mai utódja írt előszót.

A két kötet ára együtt: 25 EUR

A könyvek megrendelhetők az alábbi elérhetőségen:

Szent Maximilian Kiadó, H-1075 Budapest, Károly körút 1.
Tel.: +36-1/328-0196, e-mail: eletunk@keresztneyelet.hu